

Fra direktiv til lovgivning

Fra CPD til CPR

På nuværende tidspunkt er der mindre end et år til Byggevareforordningen (CPR) afløser Byggevaredirektivet (CPD), så det er tid for producenterne til at koncentrere sig om de kommende ændringer. I Danmark har det været obligatorisk at CE-mærke byggevarer efter Byggevaredirektivet, så snart overgangsperioden udløb. I nogle få andre lande f.eks. Sverige og Finland har man betragtet CE-mærkningen som frivillig.

Dette slutter pr. 1. juli 2013, hvor direktivet bliver til en forordning altså en lovttekst, der går direkte ind i de enkelte landes lovgivning og som ikke skal implementeres via en bekendtgørelse.

I Danmark har vi reguleret markedsføring og markedskontrol via *Bek. 1075 Bekendtgørelse om markedsføring, salg og markedskontrol af byggevarer*. Denne bekendtgørelse skal nu revideres kraftigt, da mange af de ting, der står i Bek. 1075, nu er indført i forordningen. Bekendtgørelsen skal revideres, således at ophævet til byggeloven og fastsættelse af sanktionsmuligheder fortsætter under Byggevareforordningen.

Samtidig med beslutningen om at gøre direktivet til en forordning, blev det besluttet at modernisere teksten og indarbejde de nuværende vejledningsdokumenter, så de også blev lovttekst. Det har givet klarhed over mange ting, men det har også givet en helt ny terminologi (Se skema).

Selvom Byggevareforordningen (CPR) ikke er en revolution, men snarere en videreudvikling af Byggevaredirektivet (CPD), er der en del ændringer, som jeg vil gennemgå i det følgende.

Ydeevnedeklaration – Declaration of performance – DoP

DoP'en vil være omdrejningspunktet for CE-mærkning i den nye forordning og reglen er, at når der findes en harmoniseret standard og overgangsperioden er udløbet, så skal der udarbejdes en Ydeevnedeklaration (DoP) som grundlag for CE-mærkningen. DoP'en er en sammensmeltning af CE-deklarationen og overensstemmelseserklæringen fra Byggevaredirektivet. DoP'en skal for alle byggevarer være udarbejdet pr. 1. juli 2013, hvor forordningen træder i kraft. Den gode nyhed er, at det nu bliver lovligt at levere en elektronisk DoP.

Bæredygtighed

Byggevaredirektivet baserede sine krav til bestemmelse og deklARATION af byggevarernes egenskaber på 6 væsentlige krav (styrke, brand, sundhed og miljø, sikkerhed ved anvendelse, støj og energi). Dette bliver ændret, idet CPR har indført et nyt væsentligt krav. Det 7. væsentlige krav, som alle producenter nu skal forholde sig til, er "bæredygtighed".

Bæredygtighed defineres i forordningen som "genanvendelse" – "holdbarhed" eller miljøkompatible råvarer.

Kravet om en deklARATION af byggevarens bæredygtighed træder dog først i kraft, når EU – kommissionen har udarbejdet et mandat til at indarbejde kravet i de respektive standarder. Der er kræfter, der ønsker at underlægge alle byggevarer en decideret LCA-analyse som bevis for bæredygtighed, men det bedste bud er, at der går 4-5 år før kravet om bæredygtighed bliver operationelt i de enkelte standarder.

Simple procedurer

For at reducere omkostninger til nødvendige prøvninger beskriver forordningen i kap. VI hvilke muligheder, der er for at bruge "WT" (without testing), "WFT" (Without Further), Cascadet Testing og shared Initial Type Testing.)

Derudover er det beskrevet at mikro virksomheder skal have en lempeligere måde at dokumentere deres produkter på. Reglerne for mikrovirksomheder er dog ikke fastsat på nuværende tidspunkt, det forventes, at EU-kommissionen får dette på plads inden 1. juli 2013.

Importører og forhandlere

I Byggevaredirektivet er det ikke klart beskrevet, hvilke forpligtelser importører og forhandlere har i forbindelse med CE-mærkning og derfor er der mange forhandlere, der er sprunget over, hvor gærdet er lavest og ikke har sørget for, at CE-mærkningen nåede frem til kunden, for det opfattede forhandlerne som producentens opgave.

I forordningen (CPR) er det i kapitel III klart beskrevet hvilke forpligtelser, der påhviler producenten, importøren og forhandleren. Det er bl.a. beskrevet, at importører og forhandlere skal sikre sig, at en byggevare er ledsaget af CE-mærkning og den fornødne dokumentation, samt at opbevaring og transport ikke skader varen.

Det er nu også fastlagt, at producenten skal opbevare dokumentation og ydeevnedeklaration i 10 år efter byggevaren er leveret.

Undtagelser for CE-mærkning

I Byggevaredirektivet var der ingen undtagelser for at skulle CE-mærke produkter. I forordningens artikel 5 er der beskrevet mulighederne for undtagelse for udarbejdelse af en ydeevnedeklaration og dermed CE-mærkning. Disse undtagelser er dog betinget af nogle forhold, som skal være opfyldt i hvert enkelt tilfælde. En af betingelserne er f. eks. at byggevaren skal være fremstillet i en "ikke serieproduktion". Denne "ikke serieproduktion" er på nuværende tidspunkt ikke nærmere defineret, men det forventes at EU-kommissionen har denne definition på plads, når forordningen træder i kraft 1. juli 2013. Det anbefales derfor kraftigt at holde sig orienteret, før man vælger ikke at CE-mærke.

Markedsovervågning

Markedsovervågning var ikke en del af Byggevaredirektivet, men har været almen praksis i Danmark siden 2010 og i sommeren 2012 er der gennemført en koordineret markedsovervågning på EPS isoleringsmaterialer i 10 lande. Forordningen fastlægger i kapitel VIII, at de enkelte lande skal gennemføre markedsovervågning med henvisning til forordning 765/2008. Selvom Danmark ikke har nogen juridisk mulighed for at forfølge producenter i andre lande, så er der nu en forpligtelse til at informere kommissionen og andre lande om byggevarer, der ikke opfylder den deklarerede ydeevne.

Produktkontaktpunkter

Forordningen fastlægger i artikel 10 forpligtelsen for de enkelte lande til at oprette kontaktpunkter, der i let forståeligt sprog giver oplysninger om regler og lovgivning, der fastlægger kravene til den enkelte byggevare. Kontaktpunkterne skal være oprettet senest 1. juli 2013. I Danmark har kontaktpunktet været i luften siden marts 2012. Det danske kontaktpunkt, der skal kunne besvare spørgsmål indenfor alle anvendelsesområder, er oprettet som et søstersite til Byggevareinfo.dk og besvarer allerede nu spørgsmål.

Terminologi

Byggevaredirektivet var fra slutningen af 80'erne og forordningen har ikke bare moderniseret sproget, der er også lanceret en helt ny terminologi. Det betyder, at der skal ske en hel del redaktionelle ændringer bl.a. i Anneks ZA i de harmoniserede standarder. I stedet for at bruge en masse ord på at beskrive ændringerne, vil de kunne ses i skema 1.

Hvad betyder dette for Vejsektoren?

Construction Products Regulation (CPR) eller Byggevareforordningen blev vedtaget i februar 2011 og træder fuldt i kraft pr. 1. juli 2013. De harmoniserede standarder forsætter og mange ændringer er redaktionelle, men der vil alligevel være grund til at gennemgå problematikken. Der er meget kort tid fra nu til ændringerne skal være gennemført.

For vejsektoren vil dette især betyde:

- Vejregler og udbudsforskrifter skal gennemgås og ændres
- Kommunerne skal revidere deres udbudsmaterialer
- Rådgiverne skal revidere deres udbudsmaterialer
- Vejdirektoratet skal forholde sig til "Bæredygtighed"
- Vejdirektoratet skal påvirke standardiseringen vedr. bæredygtighed
- Producenterne skal ændre deres CE-mærkning
- Vejdirektoratet skal forholde sig til spørgsmål fra CPR-kontaktpunktet
- Det bliver nu muligt at gøre sin CE-mærkning digital.